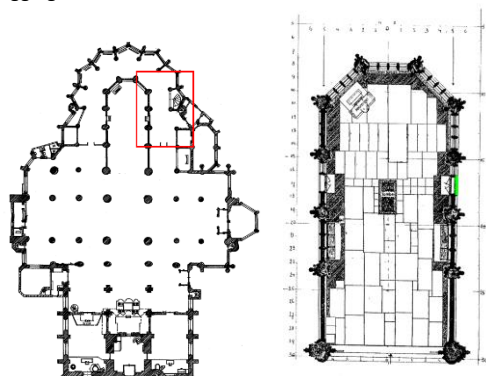

Van der Vaart, inventarisatie grafzerken 1998-2000

ligging: 17z05

Van Schevichaven, Grafchriften, Familiewapens en Gilde-Teekens in de S.Stevenskerk, 1893

-

Kleijntjens, Grafchriften in de Stephanuskerk te Nijmegen (Genealogische en heraldische bladen, 7, 1912)

-

Muschart, Grafzerken en Grafmonumenten in de Grootte of St. Stevenskerk te Nymegen (Bijdragen en Mededeelingen Gelre 39, 1936)

-

De Heiden/Lemmens, Grafzerken in de St. Stevenskerk (RAN 2006-2008)

<http://studiezaal.nijmegen.nl/ran/detail.aspx?xmldescid=2119513768>

DE MEMORIESTEEN IN HET BOOGVELD BOVEN DE ZUIDELIJKE TOEGANG TOT HET KOOR.

II circa 75 x 135

III Gotisch reliëf, geplaatst in het oudere gotische boogveld boven de koordeur in de zuidelijke kooromgang. Het bevat een voorstelling van het Laatste Oordeel. In het centrum bevindt zich de figuur van Jezus Christus, weergegeven als wereldrechter. Hij toont zijn wonden en is gezeten op een regenboog met de voeten steunend op de wereldbol. Links Maria als voorspreker van het Nieuwe Verbond en rechts Johannes de Doper als voorspreker van het Oude Verbond. Boven Maria en Johannes een bazuinblazende engel. Links de hemelpoort in de vorm van een kapelletje. In de poort Sint Petrus als portier met een sleutel als attribuut. Aan de rechterzijde de hel in de vorm van een monster (Leviathan) met opengesperde muil, waarin, tenuiden van vlammen, twee halffiguurtjes. Middenonder de opstanding der doden. Tussen de geopende graven en de gestalte van Christus een banderol met een tekst in gotische letters.

Links onder een mansfiguur met achter hem zijn beschermheilige (een apostel). Deze legt zijn hand op de schouder van de man.

Aan de rechterzijde knielen een vrouw en (achter haar) twee kleine kindertjes. Achter de vrouw haar beschermheilige, mogelijk Sint Andreas.

Onder het tafereel in het midden de halffiguur van een engel die een wapenschild draagt, bevestigd aan een soort riem om de nek. Met iedere hand houdt deze het uiteinde vast van een banderol aan weerszijden. Links en rechts houden vliegende engelen de uiteinden ervan vast.

IV

Op de banderol onder de figuur van Christus:

ostende nobis domine misericordiam tuam

Het opschrift op de linker banderol:

M ccccc ende v op sante martheus avont
sterf genit de wyse bid voir de zel

Het opschrift op de rechter banderol:

M cccc LXXXIII op sante matheus avont
sterf metken swysen bid got voir de ziel

V Het wapen in het midden onder is gedeeld.

I: een dubbelkoppige adelaar. II: 2 kraai-achtige vogels..

VI Het reliëf is bij een der beeldenstormen in de 16e eeuw ernstig beschadigd. Het is met drie ijzeren pinnen op de achtergrond bevestigd.

VII H.D.J. van Schevichaven, *De St. Stephanuskerk te Nijmegen*, Nijmegen, 1900, pag. 79-80.

J.Kaulel sj. Onze oude St. Stevenskerk in haar Roomschen tijd voor 1592, in: *Bijdragen voor de Geschiedenis van Nijmegen, ter geleghenheid van het 200staalstrome in van de uitbreiding van het oude Raadhuis aangeboden aan jong Nijmegen*, Nijmegen 194, pag. 87-88.

VIII Gelet op het feit dat het reliëf exact de uitwendige vorm heeft van het oudere boogveld waarin het is aangebracht en daarin ook precies past, mag worden aangenomen dat het speciaal voor deze plaats is vervaardigd.

De Heiden/Lemmens, Index op de grafregisters van de Stevenskerk (RAN, 2006-2008)

<http://studiezaal.nijmegen.nl/ran/detail.aspx?xmldescid=21456800>

-

MEMO-project

781

Extra informatie

Van Schevichaven, De St Stephenskerk te Nijmegen 1900, pg 79-80:

Een grafteeken van een andere soort bevindt zich in het boog-schild, boven den Zuidelijken ingang van het koor. Dit kunstwerkje onlangs van onder de dikke korst witsel uitgehaald, waarmede het in den loop der eeuwen besmeerd en bijna onkenbaar gemaakt was, geeft ons te zien een naïeve voorstelling van het Laatste Oordeel. Bij de verschillende beeldstormerijen, die de kerk onderging, heeft dit basrelief zeer geleden, bijna alle hoofden en armen der figuurtjes zijn verdwenen, doch genoeg blijft nog over, om te doen zien, dat het een kunstwerkje was van uitstekenden arbeid. Bovenaan, midden in het veld, ziet men den Zaligmaker, gezeten op den aardbol, die op den regenboog rust. Zijn naakt lichaam, met de speerwond in de zijde, is omhangen met een mantel. Rechts en links boven Hem, dalen uit de wolken twee engelen neder, die op gebogen bazuinen blazen. Links ziet men een klein Gothisch gebouwtje, met een kruisje op den geveltop: blijkbaar stelt dit voor den ingang van het hemelrijk, want in het nauwe poortje staat St. Petrus, met den sleutel in de eene hand, terwijl hij met de andere de deur voor de rechtvaardigen opent. Daartegenover, aan de andere zijde, vertoont zich de kolossale kop van een walvisch of ander monster, die den ingang tot de hel voorstelt, en door welks wijd opengesperden, met groote tanden bezetten muil, reeds eenige verworpenen zijn ingegaan. Beneden rijzen de dooden uit hun graven en links liggen de man, rechts de vrouw geknield, achter elk een staand figuur, dat misschien den beschermheilige voorstelt.

Moeilijk is het na te gaan, wie met de beide figuren bedoeld zijn, die aan de uiteinden van den regenboog knielen. Het linker figuur is in de gewone kleederdracht dier tijden, het rechter daarentegen gedeeltelijk naakt. Op een banderol daaronder staan de volgende woorden:

ōnde nob̄ dñe titiām tuam. (ostende nobis domine justitiam tuam.)

Dat dit basrelief een grafteeken is, blijkt uit het volgende opschrift, op een banderol, door twee engelen gedragen, dat door een familiewapen in twee deelen gescheiden wordt:

*Links. M° CCCCC° ende V op Sante Martens about
sterf Gerit de Wyse. Bid voir de ziel.*

*Rechts. M° CCCC° LXXXIII op Sante Matheus about
sterf Metken Wyse. Bid Gut voir de ziel.*

Gerard de Wyse was stadsrentmeester in 1472, te zamen met Henric Collart van Lynden, en meermalen schepen tusschen 1473-94. Zijn wapen is: doorsneden, 1. een dubbele adelaar, 2. twee vogels, boven elkander. Hetzelfde zegel hangt aan verscheidene door hem bezegelde schepenbrieven op het Gemeente Archief. Opmerkenswaardig is de fijnbearbeide Gothische versiering, die om dit beeldwerk heenloopt.

Van Schevichaven leest "titiām" en interpreteert dit als justitiam; dit moet zijn mīam", misericordiam

Foto's

